

ΣΧΕΔΙΟ ΚΥΑ

**Λήψη μέτρων για τη διαχείριση περιστατικών προσέγγισης – αλληλεπίδρασης
Αρκούδας (*Ursus arctos*) σε κατοικημένες περιοχές.**

ΑΠΟΦΑΣΗ

**ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ
ΑΛΛΑΓΗΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του Ν.Δ. 86/1969 “Περί Δασικού Κώδικα κ.λ.π” (Α' 7) όπως τροποποιήθηκε με το Ν. Δ. 996/1971 και το Ν. 177/1975.
2. Τις διατάξεις του 998/1979 “περί προστασίας δασών και των δασικών εν γένει εκτάσεως της χώρας” (Α' 298).
3. Τις διατάξεις των άρθρων 20 & 21 του Ν. 1650/1986 “Για την προστασία του περιβάλλοντος” (Α' 160).
4. Τις διατάξεις του Ν. 1845/1989 “περί δασοπροστασίας” (Α'102).
5. Τις διατάξεις του Ν. 3208/2003 «Προστασία των δασικών οικοσυστημάτων, κατάρτιση δασολογίου, ρύθμιση εμπραγμάτων δικαιωμάτων επί δασών και δασικών εν γένει εκτάσεων και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 303/Α/2003).
6. Τις διατάξεις του Ν. 2055/1992 “Κύρωση Σύμβασης διεθνούς Εμπορίας ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που κινδυνεύουν να εξαφανισθούν, με τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ αυτής” (Α' 105).
7. Τις διατάξεις του Ν. 1335/1983 “Κύρωση Σύμβασης της Βέρνης για τη δραστηριότητα της άγριας ζωής και του φυσικού Περι/ντος της Ευρώπης” (Α' 32).
8. Το άρθρο 10 του Ν. 3937/2011 (60 Α') « Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις».
9. Τις διατάξεις της Οδηγίας 92/43 για την «Προστασία Οικοτόπων και ειδών»....(Παρ. ΙΙ, ΙV) που αφορούν στο είδος προτεραιότητας καφέ αρκούδα (*Ursus arctos*)
10. Τις διατάξεις του Ν. 2204/1994 «Κύρωση Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλότητα»(Α'59).
11. Την αριθ. 33318/3028/98 (ΦΕΚ-1289 Β'/28-12-1998) Κοινή Απόφαση περί «Καθορισμός μέτρων και διαδικασιών για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων (ενδιαιτημάτων) καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας»
12. Το άρθρο 90 του Κώδικα νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά όργανα που κυρώθηκε με το πρώτο άρθρο του Π.Δ 63/2005 (ΦΕΚ Α'/98) .
13. Τις διατάξεις του Ν.3013/1-5-2002 (102 Α') Περί « Αναβάθμισης της πολιτικής προστασίας και άλλες διατάξεις» όπως ισχύει.
14. Την απόφαση του Πρωθυπουργού 2876/7.10.2009 “Αλλαγή τίτλου Υπουργείων” (Β' 2234).
15. Τον Ν. 3852/2010 (Α'/87) «Νέα αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης και τα σχετικά Προεδρικά Διατάγματα των οργανισμών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας, όπως ισχύουν .
16. Το Π.Δ 189/2009 (Α'/221) “Καθορισμός και ανακατανομή αρμοδιοτήτων των Υπουργείων, όπως τροποποιήθηκε με το Π.Δ 24/2010 (Α'/56)

17. Την αριθ. 23111/18-6-2010 ΚΥΑ (Β'/855) Συγκρότηση Ενιαίου Διοικητικού Τομέα με τίτλο «Ειδική Γραμματεία Δασών».
18. Το Π.Δ 86/2012 (Α'/141) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών» .
19. Την αριθμ.Υ 46 /6-7-2012 (Β'/2101), απόφαση Πρωθυπουργού περί «καθορισμού αρμοδιοτήτων του Αναπληρωτή Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ.Σταύρου Καλαφάτη» όπως ισχύει..
20. Την υπ αριθμ. Υ44/5-7-2012 απόφαση Πρωθυπουργού «ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων κ. Χαρακόπουλο Μάξιμο.
21. Την κοινή πρόταση των Περιβαλλοντικών Οργανώσεων «ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ και ΚΑΛΛΙΣΤΩ» για την κατάρτιση ειδικού πρωτοκόλλου αντιμετώπισης περιστατικών αλληλεπίδρασης Αρκούδας –Ανθρώπου.
22. Την ανάγκη συγκρότησης ειδικού μηχανισμού με οριζόντια επιχειρησιακή ισχύ για την άμεση διαχείριση περιστατικών προσέγγισης-αλληλεπίδρασης Αρκούδας(*Ursus arctos*) –Ανθρώπου, με τη λήψη μέτρων προστασίας του τοπικού πληθυσμού.
23. Τη σχετική εισήγηση της Διεύθυνσης Αισθητικών Δασών Δρυμών και Θήρας για την ανάγκη
Καθορισμού πρωτοκόλλου για τη λήψη αποφάσεων και τον τρόπο ελέγχου και διαχείρισης των περιστατικών προσέγγισης – αλληλεπίδρασης ατόμων άγριας πανίδας και ανθρώπων
24. Το γεγονός ότι με την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού

Α Π Ο Φ Α Σ Ι Ζ Ο Υ Μ Ε

Άρθρο 1

Εγκρίνουμε τη λήψη διαχειριστικών μέτρων για την αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης ατόμων αρκούδας σε κατοικημένες περιοχές, σύμφωνα με τη διαδικασία και τα ειδικώς καθοριζόμενα στην παρούσα απόφαση και τα παραρτήματά της, τα οποία συνιστούν «πρωτόκολλο αντιμετώπισης περιστατικών προσέγγισης – αλληλεπίδρασης Αρκούδας (*Ursus arctos*) και ανθρώπου».

Άρθρο 2

Σκοπός - Στόχος

Με την παρούσα απόφαση καθορίζονται οι απαραίτητες διοικητικές διαδικασίες και κανόνες με βάση τους οποίους οι αρμόδιες αρχές θα αξιολογούν την κατάσταση, θα λαμβάνουν αποφάσεις και θα υλοποιούν τα προτεινόμενα μέτρα και τις επιβαλλόμενες ενέργειες για την ασφαλή και αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης - αλληλεπίδρασης ατόμων άγριας πανίδας, αρκούδων (*Ursus arctos*) και ανθρώπων και ιδίως:

1. Προσδιορίζονται οι εμπλεκόμενες στη διαχείριση περιστατικών προσέγγισης-αλληλεπίδρασης, υπηρεσίες και φορείς, και καθορίζονται τα συλλογικά όργανα λήψης αποφάσεων και υλοποίησης τους σε όλα τα επίπεδα.
2. Παρέχονται με ενιαίο τρόπο ουσιαστικά στοιχεία στις αρμόδιες Υπηρεσίες για την κατά περίπτωση εκτίμηση καταστάσεων, την αξιολόγηση πιθανών κινδύνων, την επισήμανση ευπαθών χώρων (τομέων ή περιοχών) και την ανάληψη ειδικών ενεργειών για την κατά περίπτωση αντιμετώπιση των περιστατικών αλληλεπίδρασης .
3. Παρέχονται κατευθυντήριες οδηγίες για την έγκαιρη κινητοποίηση, συντονισμό και αξιοποίηση του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού και των μέσων που διατίθενται για την αντιμετώπιση αυτών των περιστατικών .

4. Προβλέπεται η δυνατότητα διοικητικής μέριμνας και υποστήριξης των δράσεων που αναλαμβάνονται από τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές, υπηρεσίες και φορείς.

Άρθρο 3

Έννοιες - Ορισμοί

1. **Σύγκρουση μεταξύ ανθρώπων και άγριων ζώων:** Ορίζεται κάθε περίπτωση στην οποία υφίσταται κάποιας μορφής αλληλεπίδραση μεταξύ ανθρώπου και άγριου ζώου που οδηγεί σε αρνητικές επιπτώσεις επί της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής του ανθρώπου, αλλά και επί της κατάστασης διατήρησης και προστασίας των πληθυσμών της άγριας πανίδας ή του περιβάλλοντος .
2. **Προβληματικά άτομα από ένα δεδομένο πληθυσμό:** Η αλληλεπίδραση της αρκούδας με τον άνθρωπο αποτελεί φαινόμενο που εμφανίζεται σε όλες τις πληθυσμιακές πυκνότητες του είδους, όμως είναι περισσότερο συχνή όταν στην περιοχή διαβιούν μεγάλοι πληθυσμοί του είδους και συνδέονται όχι μόνο με την δυναμική του πληθυσμού αλλά και:
 - α. με την λειτουργική κατάσταση του βιοτόπου
 - β. τις ανθρωπογενείς δραστηριότητες, χρήσεις γης και εν γένει διαχειριστικές πρακτικές
 - γ. την προσαρμοστικότητα της αρκούδας που ρυθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από τροφικά κίνητρα.

Η ένταση της αλληλεπίδρασης παρουσιάζει διαβαθμίσεις και κυμαίνεται από την αρμονική συνύπαρξη μέχρι το βαθμό της δημιουργίας προβλημάτων στην καθημερινότητα των κατοίκων μίας περιοχής και ενός κλίματος ιδιαίτερης ανησυχίας σε αυτούς λόγω της συμπεριφοράς εξοικείωσης κάποιων ατόμων από ένα δεδομένο πληθυσμό αρκούδας. Η αυξημένη συχνότητα επαφής αυτών των ατόμων με τον άνθρωπο και η εξοικείωσή τους με την ανθρώπινη παρουσία (ή την ανοχή τους σε αυτή), συνδέεται με την ανάπτυξη ιδιαίτερων για το είδος διατροφικών ή και άλλων συνηθειών (εύκολα προσβάσιμης και σε σχετική αφθονία τροφικής πηγής, π.χ. από κάδους απορριμμάτων) και συνεπακόλουθης συμπεριφοράς σε σημείο που η ωφέλεια από την επάρκεια τροφικών διαθέσιμων να υπερτερεί των αρνητικών επιπτώσεων (για την αρκούδα) αυτής της αλληλεπίδρασης

3. Ως «**προβληματικά ζώα**» χαρακτηρίζονται μόνο τα άτομα για τα οποία το επίπεδο αλληλεπίδρασης έχει ξεπεράσει την απλή εξοικείωση ή την ανοχή και έχει φθάσει σε σημείο απόλυτης εξάρτησης από ανθρωπογενείς πόρους -κυρίως διατροφικούς- με αποτέλεσμα την καθημερινή παρουσία σε κατοικημένες περιοχές (οικισμούς, περιαστικές ζώνες κλπ) .
4. **Εμπλεκόμενες υπηρεσίες και φορείς:** Οι δημόσιες αρχές σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο, οι ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού, καθώς και λοιποί ιδιωτικοί περιβαλλοντικοί φορείς, που λόγω χωρικής αρμοδιότητας και ειδικών γνώσεων και εμπειρίας εμπλέκονται με τη διαχείριση περιστατικών προσέγγισης – αλληλεπίδρασης Αρκούδας και Ανθρώπων.

Άρθρο 4

Συγκρότηση Συντονιστικών Οργάνων

1. Συγκρότηση Επιτροπών για τη Διαχείριση των περιστατικών:

Για την άμεση και αποτελεσματική αντιμετώπιση των περιστατικών προσέγγισης αρκούδων σε κατοικημένες περιοχές συγκροτούνται τα εξής όργανα :

- i) Σε κεντρικό επίπεδο: **Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή** υπό την εποπτεία του Υπουργείου περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (ΥΠΕΚΑ), στην οποία εκπροσωπούνται και άλλοι συναρμόδιοι Κεντρικοί Φορείς καθώς και εξειδικευμένες Περιβαλλοντικές Οργανώσεις και με σύνθεση, ως ακολούθως:

1. Τον Προϊστάμενο της Γενικής Δ/σης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φ.Π του ΥΠΕΚΑ , ως πρόεδρο.
2. Τον Προϊστάμενο της Δ/σης Αισθητικών Δασών Δρυμών και Θήρας του ΥΠΕΚΑ , ο οποίος αναπληρώνει τον πρόεδρο.
3. Τον Τμηματάρχη του τμήματος Δ/σης Αισθητικών Δασών Δρυμών και Θήρας, που είναι υπεύθυνος για το πρόγραμμα.
4. Εκπρόσωπο της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας/ Υπ. Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη
5. Εκπρόσωπο του ΥΠΑΑΤ- Γενική Δ/ση Κτηνιατρικής – Δ/ση Υγείας των Ζώων
6. Εκπρόσωπο του ΕΛΓΑ.
7. Εκπρόσωπο της Κυνηγετικής Συνομοσπονδίας Ελλάδος
8. Εκπρόσωπο της περιβαλλοντικής οργάνωσης «ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ»
9. Εκπρόσωπο της περιβαλλοντικής οργάνωσης «ΚΑΛΛΙΣΤΩ»
10. Εκπρόσωπο της Γενικής Δ/σης Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ
11. Εκπρόσωπο της Κτηνιατρικής Σχολής
12. Εκπρόσωπο του Τμήματος Βιολογίας/Τομέα Ζωολογίας.
13. Εκπρόσωπο της Σχολής Δασολογίας και Φυσικού περιβάλλοντος

Ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες διαχείρισης ο πρόεδρος της επιστημονικής επιτροπής δύναται να καλέσει εκπροσώπους άλλων συναφών πανεπιστημιακών ή ερευνητικών φορέων.

Η Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και έχει έργο τον επιστημονικό και τεχνικό καθορισμό του πλαισίου λειτουργίας της, των διαδικασιών που θα ακολουθούνται, των μέσων και των μεθόδων απώθησης , την τελική αξιολόγηση των περιστατικών προσέγγισης Αρκούδων-Ανθρώπου, τη λήψη αποφάσεων για τη διαχείριση τους και το συντονισμό των εμπλεκόμενων φορέων για την αποτελεσματική και ασφαλή ολοκλήρωση του εκάστοτε σχεδιασμού.

ii) Σε περιφερειακό επίπεδο (επίπεδο περιφερειακής ενότητας) : **Συντονιστική Επιτροπή διαχείρισης «κρίσεων»** υπό την εποπτεία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία συμμετέχουν εκπρόσωποι των τοπικών αρμόδιων υπηρεσιών (Δασικές, Κτηνιατρικές και λοιπές υπηρεσίες, εκπρόσωποι των οικείων ΟΤΑ Α΄και Β΄ βαθμού κλπ), καθώς και εκπρόσωποι των εξειδικευμένων Περιβαλλοντικών Οργανώσεων ως ακολούθως:

1. Τον Προϊστάμενο της Δασικής Αρχής, επιπέδου περιφερειακής ενότητας (Δ/ντή Δασών Νομού), ως πρόεδρο .
2. Τον οικείο Δασάρχη (στις περιπτώσεις Δ/σεων Δασών Νομών με Δασαρχείο) .
3. Εκπρόσωπο της οικείας Περιφερειακής Ενότητας.
4. Εκπρόσωπο του οικείου ΟΤΑ στον οποίο εκδηλώνεται το περιστατικό προσέγγισης
5. Εκπρόσωπο της Διεύθυνσης Πολιτικής Προστασίας, επιπέδου περιφερειακής ενότητας
6. Εκπρόσωπο της τοπικής Κτηνιατρικής Δ/σης ή Τμήματος, της οικείας Περιφερειακής Ενότητας
7. Τοπικό εκπρόσωπο του ΕΛΓΑ.
8. Εκπρόσωπο της οικείας Κυνηγετικής Ομοσπονδίας
9. Εκπρόσωπο της περιβαλλοντικής οργάνωσης «ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ»
10. Εκπρόσωπο της περιβαλλοντικής οργάνωσης «ΚΑΛΛΙΣΤΩ»

11. Εκπρόσωπο της Ελληνικής Αστυνομίας και τους , κατά περίπτωση λοιπούς εκπροσώπους υπηρεσιών (π.χ. Πυροσβεστική Υπηρεσία, Συνοριοφυλακή) και φορέων που καλούνται επικουρικά από τον πρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής Διαχείρισης «κρίσεων».

Η Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης «κρίσεων» συγκροτείται σε επίπεδο περιφερειακής Ενότητας (πρώην Νομού) με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με εισήγηση του οικείου Δ/ντή Δασών στην περιφερειακή ενότητα που εντοπίζονται περιστατικά και υπάρχει ανάγκη συγκρότησης και λειτουργίας της εν λόγω επιτροπής. Έργο της επιτροπής αυτής είναι η αξιολόγηση των περιστατικών προσέγγισης Αρκούδων-Ανθρώπου, η διαμόρφωση, με βάση τους κανόνες της παρούσας και τη διεθνή πρακτική υλοποιήσιμων προτάσεων για τη λήψη διαχειριστικών μέτρων και ο εν γένει συντονισμός των εμπλεκόμενων φορέων για την ασφαλή και αποτελεσματική υλοποίηση των εκάστοτε επιχειρησιακών σχεδίων. Η επιτροπή ενημερώνει μέσω της αρμόδιας Δασικής Αρχής, για τα προτεινόμενα μέτρα διαχείρισης, την Κεντρική Επιστημονική επιτροπή

2. Συγκρότηση Ομάδων Άμεσης Επέμβασης, για την εφαρμογή των μέτρων που αποφασίζονται:

Οι Ομάδες Άμεσης Επέμβασης (ΟΑΕ) συγκροτούνται και λειτουργούν σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας ή Δασαρχείου (σε περίπτωση Δ/νσεων Δασών μετά Δασαρχείων) και είναι υπεύθυνες για την εκτέλεση των μέτρων που έχουν αποφασιστεί από την Κεντρική Επιστημονική ή την Περιφερειακή Συντονιστική Επιτροπή για τη διαχείριση του εκάστοτε περιστατικού. Οι Ο.Α.Ε συγκροτούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και στελεχώνονται από το κατάλληλα εκπαιδευμένο τεχνικό και λοιπό προσωπικό, το οποίο θα πρέπει να είναι σε θέση να αξιολογήσει σωστά τις καταστάσεις, να προτείνει τεχνικές λύσεις και να εφαρμόσει τελικά και με ασφάλεια, τα κατάλληλα διαχειριστικά και λοιπά μέτρα. Τα μέλη της ΟΑΕ θα πρέπει να έχουν συνδυαστικά εμπειρία στην επιστημονική παρακολούθηση και διαχείριση αρκούδων καθώς και επαρκή εμπειρία στην κτηνιατρική παρακολούθηση της άγριας πανίδας. Για την αποτελεσματική διαχείριση περιπτώσεων προσέγγισης αρκούδων σε κατοικημένες περιοχές πρέπει να λαμβάνονται και τα ενδεικνυόμενα, σύμφωνα με τη διεθνή εμπειρία, συνοδά διαχειριστικά μέτρα. Η Ομάδα Άμεσης Επέμβασης συγκροτείται από εκπροσώπους:

1. Της Δ/νσης Δασών (ή του Δασαρχείου) της εκάστοτε περιφερειακής ενότητας, η οποία έχει την ευθύνη και την αρμοδιότητα για τον συντονισμό του επιχειρησιακού σκέλους.
2. Της τοπικής Κτηνιατρικής Υπηρεσίας
3. Ιδιωτικών φυλάκων Θήρας της οικείας Κυνηγετικής Ομοσπονδίας ή Κυνηγετικών Συλλόγων
4. Των Περιβαλλοντικών Οργανώσεων «ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ» ή «ΚΑΛΛΙΣΤΩ»
5. Άλλης υπηρεσίας ή φορέα, η παρουσία του οποίου κρίνεται σκόπιμη.

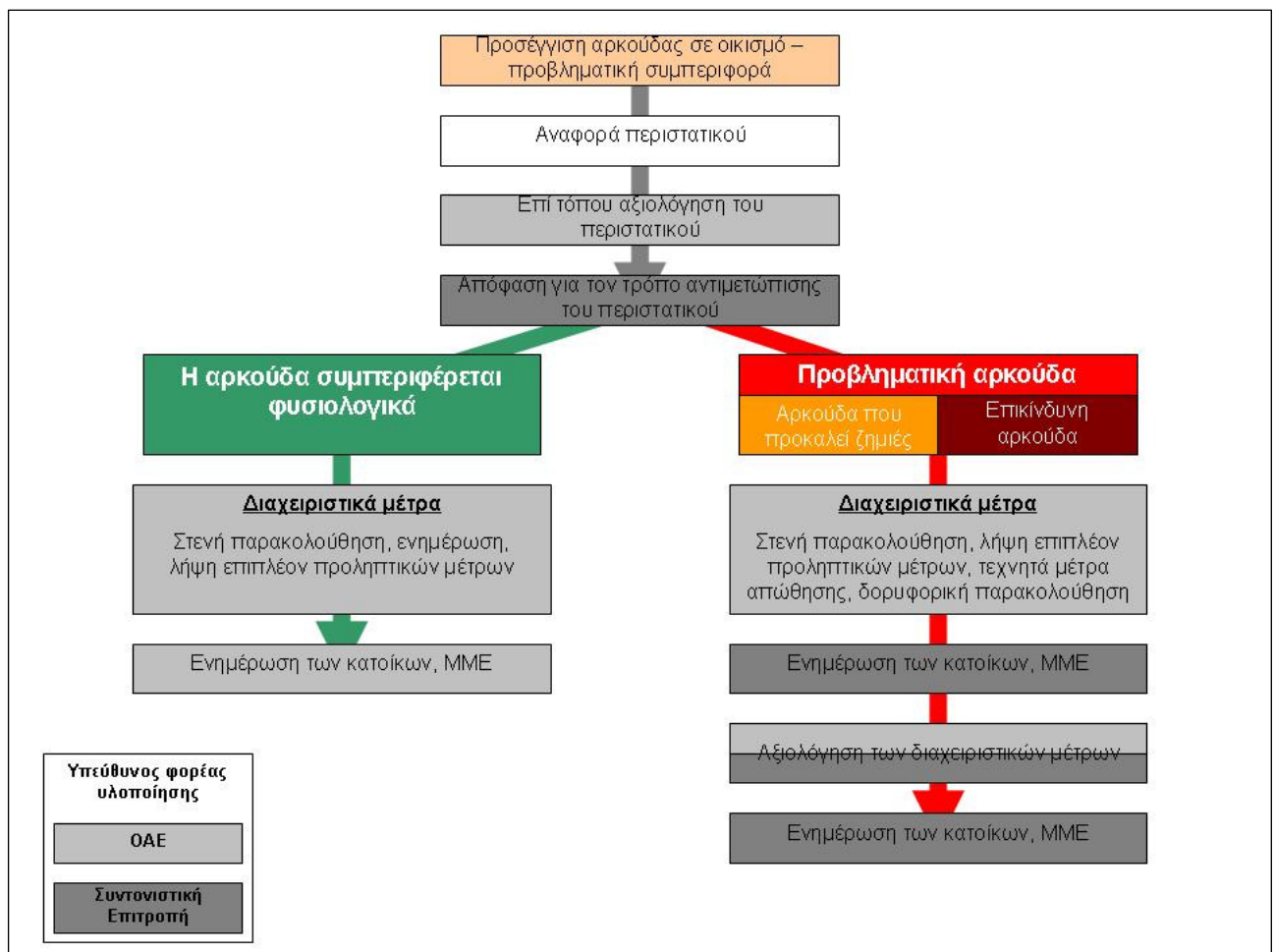
Η Ο.Α.Ε ενεργοποιείται και λειτουργεί με την υποστήριξη και σε συνεργασία με την εκάστοτε Περιφερειακή Ενότητα και τον οικείο Δήμο, στην περιοχή του οποίου εξελίσσεται επιχείρηση αντιμετώπισης περιστατικού προσέγγισης Αρκούδας-Ανθρώπου, τους οποίους ενημερώνει για τη διαδικασία και τον τρόπο διαχείρισης του περιστατικού.

Για την αποτελεσματική λειτουργία των Ο.Α.Ε κρίνεται απαραίτητη η συμμετοχή καταρτισμένων και εμπείρων εκπροσώπων των αρμόδιων φορέων στη διαχείριση αναλόγων «κρίσεων» και δίνεται προτεραιότητα στη λεπτομερή εξέταση, ανά περιστατικό, της εκάστοτε προβληματικής κατάστασης από αυτούς. Οι αρμόδιες τοπικές αρχές και η

οικεία **Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης «κρίσεων»** λαμβάνουν υπόψη τα ευρήματα της επί τόπου εξέτασης που παρουσιάζονται από την **Ομάδα Άμεσης Επέμβασης**, καθώς και τα σχετικά συμπεράσματα της, με στόχο την λήψη κοινά αποδεκτής απόφασης για την αντιμετώπιση του εκάστοτε περιστατικού. Τα ευρήματα και οι σχετικές αποφάσεις κοινοποιούνται τηλεομοιοτυπικά (σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 που ακολουθεί) στην **Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή**. Κρίνεται απαραίτητο να υπάρχει συνεχής επικοινωνία μεταξύ της Ο.Α.Ε, των τοπικών αρχών, της Κεντρικής Επιστημονικής Επιτροπής και της οικείας Συντονιστικής Επιτροπής Διαχείρισης Κρίσεων.

Η διαδικασία λήψης αποφάσεων κατά αξιολογούμενο στάδιο κάθε περιστατικού και οι αντίστοιχες αρμοδιότητες για την αντιμετώπιση καταστάσεων με προβληματικές αρκούδες παρουσιάζονται σχηματικά στο παρακάτω ενδεικτικό διάγραμμα.

Πίνακας : Διάγραμμα ενεργειών - αξιολόγηση περιστατικού

Άρθρο 5

Φορείς – Αρμοδιότητες

Υπεύθυνοι φορείς για την υλοποίηση του σχεδιασμού είναι:

1. Η Γενική Δ/ση Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών και Φυσικού Περιβάλλοντος - Δ/ση Αισθητικών Δασών – Δρυμών και Θήρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής η οποία έχει την ευθύνη :

- i) Για τον κεντρικό σχεδιασμό του προγράμματος
- ii) Για τον έλεγχο σε κεντρικό επίπεδο και το συντονισμό όλων των λοιπών αρμοδίων φορέων που συμμετέχουν στην εφαρμογή του σε όλες τις περιοχές υλοποίησης του .
- iii) Την παροχή κατάλληλων οδηγιών και διευκρινίσεων προς τους φορείς εφαρμογής του , με σκοπό τη διευκόλυνση και ενίσχυση του έργου τους) Τη συλλογή στοιχείων και αξιολόγηση των αποτελεσμάτων εφαρμογής των πρωτοκόλλων διαχείρισης των περιστατικών αλληλεπίδρασης, την δημιουργία σχετικής βάσης δεδομένων και την ενημέρωση των αρμοδίων αρχών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής .
- ν) Την ευθύνη του συντονισμού των ενεργειών που αναλαμβάνονται στα πλαίσια της παρούσης από τις δασικές υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.
- vi) Τη λήψη μέτρων ενημέρωσης του πληθυσμού που δραστηριοποιείται στο δασικό χώρο σε συνεργασία με τις Δασικές και λοιπές Υπηρεσίες και φορείς, των αποκεντρωμένων Διοικήσεων και των ΟΤΑ . σχετικά με την συμβίωση τους με άγρια θηλαστικά (Αρκούδες) και τη λήψη προληπτικών μέτρων.

2. Οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της Χώρας – (Γενικές Δ/σεις Δασών και Αγροτικών Υποθέσεων – Δ/σεις Δασών Νομών χωρίς Δασαρχεία και Δασαρχεία), που έχουν την ευθύνη:

- i) Για το συντονισμό των ενεργειών των εμπλεκόμενων υπηρεσιών και φορέων σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας.
- ii) Για την ενημέρωση των κατοίκων περιοχών στις οποίες εμφανίζονται συχνά περιστατικά
- iii) Για τη διοικητική υποστήριξη συσκέψεων και συναντήσεων, σε τοπικό επίπεδο, για τη διαχείριση περιστατικών προσέγγισης –αλληλεπίδρασης.
- iv) Για την προμήθεια εξοπλισμού, μέσων και ενημερωτικού υλικού που είναι χρήσιμα για τη διαχείριση αυτών των περιστατικών αλληλεπίδρασης Ανθρώπου - Αρκούδας και την οργάνωση της εκπαίδευσης-κατάρτισης του προσωπικού που θα στελεχώνουν τις Ο.Α.Ε
- ν) Για την εισήγηση κατάλληλων ενεργειών και μέτρων διαχείρισης των περιστατικών αλληλεπίδρασης και την έκδοση των απαραίτητων διοικητικών πράξεων για την εφαρμογή τους.
- vi) Για την υλοποίηση του σχεδιασμού και την ενημέρωση της Γενικής Δ/σης Ανάπτυξης και Προστασίας Δασών του ΥΠΕΚΑ
- vi) Για την υποστήριξη των μέτρων διαχείρισης που αποφασίζονται σε Κεντρικό ή περιφερειακό επίπεδο και την, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων τους, κινητοποίηση των λοιπών αρχών που μπορεί να συμβάλλουν στην ασφαλή και αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης.

3. Οι Οργανισμοί Τοπικής αυτοδιοίκησης, Α΄ και Β΄ βαθμού, που έχουν την ευθύνη:

- i) Για τη συμμετοχή εκπροσώπων των υπηρεσιών που εποπτεύουν στη **Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης «κρίσεων»**, καθώς και τον ορισμό εκπροσώπου τους αντίστοιχα, στην **Ομάδα Άμεσης Επέμβασης**, για την εκτέλεση των αποφάσεων που λαμβάνονται από την Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή ή την Περιφερειακή Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων.
- ii) Για την ενημέρωση των κατοίκων για την ανάγκη λήψης προληπτικών μέτρων προστασίας τους.
- iii) Για την παροχή οδηγιών και το συντονισμό των υπηρεσιών των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης στην περιοχή των οποίων εξελίσσονται περιστατικά αλληλεπίδρασης Ανθρώπου- Αρκούδας.
- iv) Για την εν γένει υποστήριξη των μέτρων διαχείρισης και των ενεργειών που αποφασίζονται σε Κεντρικό ή Περιφερειακό επίπεδο καθώς και την στα πλαίσια των

αρμοδιοτήτων τους, κινητοποίηση άλλων αρχών που μπορεί να συμβάλλουν στην ασφαλή αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης.

4. Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων - Η Γενική Δ/ση Κτηνιατρικής του ΥΠΑΑΤ - Δ/ση Υγείας των Ζώων που έχει την ευθύνη:

- i) Για τον ορισμό εκπροσώπου, από τη Γενική Δ/ση Κτηνιατρικής- Δ/ση Υγείας των ζώων, στην Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή.
- ii) Για την παροχή οδηγιών και το συντονισμό των γεωτεχνικών υπηρεσιών και λοιπών φορέων, που εμπíπτουν στον τομέα των αρμοδιοτήτων του, σχετικά με τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης και την κάλυψη των προκαλούμενων ζημιών στη γεωργία και την κτηνοτροφία κατά τις κείμενες διατάξεις.
- ii) Για την παροχή οδηγιών από τη Γενική Δ/ση Κτηνιατρικής, στις Δ/σεις Κτηνιατρικής και τα Τμήματα Κτηνιατρικής των Περιφερειακών Ενοτήτων (πρώην νομοί) για την υλοποίηση του προγράμματος και την ανάγκη ορισμού και συμμετοχής εκπροσώπου τους, στη **Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης «κρίσεων»** σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, καθώς και εκπροσώπου τους αντίστοιχα, στις **Ομάδες Άμεσης Επέμβασης**, για την εκτέλεση των αποφάσεων που λαμβάνονται από την Κεντρική ή Περιφερειακή Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων.
- iii) Για τον εν γένει συντονισμό και την εποπτεία των κτηνιατρικών υπηρεσιών αναφορικά με την εφαρμογή του προγράμματος στην περιοχή αρμοδιότητάς τους.
- iv) Για την αξιολόγηση εφαρμογής του προγράμματος σε σχέση με τη δημόσια υγεία .
- v) Για την παροχή οδηγιών υγειονομικού ενδιαφέροντος σε σχέση με τα περιστατικά προσέγγισης – αλληλεπίδρασης Ανθρώπου Αρκούδας.

6. ΕΛΓΑ που έχει την ευθύνη:

- i) Για τον ορισμό εκπροσώπου, στην **Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή**, για την αντιμετώπιση περιστατικών προσέγγισης αλληλεπίδρασης Ανθρώπου- Αρκούδας καθώς και την αξιολόγηση των συνεπειών τους στην Αγροτική και Κτηνοτροφική παραγωγή.
- ii) Για τη συμμετοχή εκπροσώπου του, σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας, στη **Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης περιστατικών** προσέγγισης –αλληλεπίδρασης Αρκούδας- Ανθρώπου.
- iii) Για την ταχεία εκτίμηση των προκαλούμενων ζημιών στην αγροτική και κτηνοτροφική παραγωγή από την αλληλεπίδραση ατόμων Αρκούδας και την εισήγηση στην Κεντρική Υπηρεσία του ΕΛΓΑ για τη λήψη μέτρων αποκατάστασης και αποζημίωσης των δικαιούχων που πλήττονται με ταχύτερες διαδικασίες.
- iv) Για τη θέσπιση σχετικών προβλέψεων στον κανονισμό αποζημιώσεων του.

7. Η Κυνηγετική Συνομοσπονδία Ελλάδος (Κ.Σ.Ε) είναι αρμόδια:

- i) Για τον ορισμό εκπροσώπου της, στην **Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή**, για τη λήψη αποφάσεων διαχείρισης περιστατικών προσέγγισης αλληλεπίδρασης Ανθρώπου- Αρκούδας.
- ii) Για την ενημέρωση των μελών των Κυνηγετικών Οργανώσεων της (Κυνηγετικές Ομοσπονδίες και Κυνηγετικούς Συλλόγους) σχετικά με την εμφάνιση περιστατικών προσέγγισης –αλληλεπίδρασης Αρκούδας-Ανθρώπου στις περιοχές ευθύνης τους.
- iii) Για την ενημέρωση των κυνηγετικών Ομοσπονδιών για τη συμμετοχή εκπροσώπου τους, στη **Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων**, σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας.
- iv) Για την ενημέρωση των κυνηγετικών συλλόγων και των ιδιωτικών φυλάκων Θήρας για την ανάγκη συμμετοχής εκπροσώπου/ων τους αντίστοιχα, στις **Ομάδες Άμεσης Επέμβασης, (Ο.Α.Ε)** για την εκτέλεση των αποφάσεων που λαμβάνονται από την Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή ή την αντίστοιχη Περιφερειακή Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων.

ν) Για την εν γένει συμβολή της στην επιστημονική τεκμηρίωση των αποφάσεων που λαμβάνονται και τη διεκπεραίωση του σχεδιασμού με την παροχή των απαραίτητων οδηγιών, στα μέλη της.

8. Περιβαλλοντικές Οργανώσεις «ΑΡΚΤΟΥΡΟΣ» και «ΚΑΛΛΙΣΤΩ» είναι αρμόδιες:

- i) Για την επιστημονική τεκμηρίωση, των αποφάσεων που λαμβάνονται στην **Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή** καθώς και στη **Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων** σε επίπεδο Αποκεντρωμένης Διοίκησης.
- ii) Για τη συμμετοχή εξειδικευμένων στελεχών τους στην Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή, στη Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης κρίσεων και στις Ομάδες Άμεσης Επέμβασης.
- iii) Για την παροχή και μεταφορά της απαιτούμενης τεχνογνωσίας τόσο στο στάδιο κατάρτισης του προσωπικού και του επιχειρησιακού σχεδίου επέμβασης, όσο και στο στάδιο υλοποίησής του
- iv) Για την αξιολόγηση των προτεινόμενων κατά περίπτωση μέτρων, με την απαιτούμενη επιστημονική τεκμηρίωση και σε σύγκριση με τη διεθνή πρακτική σε θέματα προσέγγισης αλληλεπίδρασης Αρκούδας-Ανθρώπου.
- v) Για την αξιολόγηση των περιστατικών για μία μεταβατική περίοδο μέχρι την ολοκλήρωση της κατάρτισης των στελεχών των υπηρεσιών.

Άρθρο 6

Κοινοποίηση περιστατικών

1. Τα περιστατικά προσέγγισης – αλληλεπίδρασης Αρκούδας (*Ursus arctos*) και ανθρώπου κοινοποιούνται άμεσα από τις Ομάδες Άμεσης Επέμβασης ή τις αρμόδιες δασικές κλπ αρχές που λαμβάνουν γνώση για αυτά, στην **Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή**, καθώς και στην κατά τα ανωτέρω συγκροτηθείσα σε επίπεδο νομού **Συντονιστική Επιτροπή Διαχείρισης Κρίσεων**. Για την άμεση επικοινωνία των συντονιστικών οργάνων, με ευθύνη των υπηρεσιών συγκρότησής τους, κοινοποιούνται τα στοιχεία επικοινωνίας σε όλους τους εμπλεκόμενους φορείς.

Ειδικά για την Κεντρική Επιστημονική Επιτροπή που λειτουργεί υπό την εποπτεία του ΥΠΕΚΑ, τα περιστατικά (φόρμες καταγραφής) κοινοποιούνται τηλεομοιοτυπικά στο Συντονιστικό Κέντρο Δασοπροστασίας (αριθμός κλήσης 1591) και στη Δ/ση Αισθητικών Δασών Δρυμών και Θήρας .

2. Ομοίως κοινοποιούνται στις ίδιες επιτροπές και τα αποτελέσματα της δράσης των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης ή η κατάληξη των περιστατικών .

Άρθρο 7

Τεχνική και επιστημονική υποστήριξη δράσεων

Για την υποστήριξη του έργου της Κεντρικής Επιστημονικής Επιτροπής, των Συντονιστικών Επιτροπών Διαχείρισης Κρίσεων σε επίπεδο Περιφερειακών Ενοτήτων, καθώς και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης, ακολουθούνται οι διαδικασίες, οι τεχνικές και οι όροι που περιγράφονται στα συνημμένα στην παρούσα παραρτήματα I έως IV που αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής και συνιστούν «πρωτόκολλο αντιμετώπισης περιστατικών προσέγγισης -αλληλεπίδρασης Αρκούδας- Ανθρώπου» Προβλήματα διαχείρισης ακραίων περιστατικών που ξεπερνούν τις καταγεγραμμένες από τα πρωτόκολλα πρακτικές, αντιμετωπίζονται με αποφάσεις τις **Κεντρικής Επιστημονικής Επιτροπής και κοινοποιούνται στις Ο.Α.Ε. για άμεση υλοποίηση.**

Άρθρο 8

Δαπάνες για την υλοποίηση του σχεδιασμού

Οι δαπάνες υποστήριξης των προγραμμάτων διαχείρισης περιστατικών προσέγγισης – Αλληλεπίδρασης Αρκούδας- Ανθρώπου, καθώς και οι δαπάνες προμήθειας, του αναγκαίου εξοπλισμού και των μέσων απώθησης, της απαραίτητης κατάρτισης του προσωπικού των εμπλεκόμενων υπηρεσιών, των μετακινήσεων του προσωπικού για τη λειτουργία της Κεντρικής Επιστημονικής Επιτροπής και των Συντονιστικών Περιφερειακών Επιτροπών και των Ομάδων Άμεσης Επέμβασης αλλά και της ανάληψης δράσεων ενημέρωσης των πολιτών και της εν γένει υποστήριξης των μέτρων που αναλαμβάνονται στα πλαίσια της παρούσας, καλύπτονται από τον προϋπολογισμό του Πράσινου Ταμείου, με βάση ειδικό αναλυτικό πρόγραμμα, που εντάσσεται στο εγκεκριμένο από το Π.Τ, ετήσιο πρόγραμμα των δασών.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευτεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

**ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ**

**Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤ. ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ

ΜΑΞΙΜΟΣ ΧΑΡΑΚΟΠΟΥΛΟΣ